

SAVA

zhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevcova hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.00.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Insetate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Insetati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin, za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji insetati po dogovoru. Insetati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Prodiranje v Srbijo.

Boji ob črnogorski meji.

Dne 5. novembra.

Naše čete, ki se bore v pokrajini Orjen, so včeraj v naskoku zavzele v okoljevalnem napadu, zapadno od Grahova ležeči hrib Mice-Motika, razpršile črnogorsko posadko ter velik njen del vjele. Tudi vzhodno od Trebinja smo zavzeli več obmejnih viš in. Južno od Avtovca so opustili naprej potisnje ni oddelki pred sovražno premočjo pozicije na sovražnih teh.

Armada generala von Kövessa je potisnila Srbe pri Ariljih in južno od Čačka nazaj v gorve. Nemške čete te armade se bližajo Kraljevu. Avstro-ogrsk e čete so vrgle sovražne zadnje čete. Armada generala von Gallwitza je vkorakala v Paračin. Tudi prodiranje bolgarske prve armade napreduje.

Zavezniške čete prodrle do Kraljeva.

Dne 5. novembra;

V dolini Moravice smo zavzeli višine pri Ariljih. Južno od Čačka smo prekoračili greben Jeli ce-planine. Na obeh straneh pogorja Kotlenk so naše čete pregnale sovražnika ter so, zasledujoč dosegle severni breg zapadne (Goljske) Morave na obeh straneh Kraljeva. Vjele so 1200 Srbov. Vzhodno od Gruše je vrgla armada generala von Gallwitza sovražnika preko črte Godačica-Santarovac, naskočila vrhove južno od Lugomira ter vzela v dolini Morave kraje Čuprija, Trešnjevico in Paračin. Vjeli smo 1500 mož.

Naše čete so predrle glavno črnogorsko pozicijo na Ilinem Brdu.

Dne 6. novembra.

Ob črnogorski meji se boreče avstro-ogrsk e sile so zajurišale predvčerajšnjem vzhodno Trebinja Ilino Brdo ter so s tem predrle črnogorsko glavno pozicijo. Včeraj je bil sovražnik poražen pri

razvalini Klobuk. Ena avstro-ogrsk a kolona armade generala von Kövessa je zavzela sotesko Klišura, južno Arilje. Druga je potisnila sovražnika čez Jelico in jugovzhodno Čačka nazaj. Nemške čete so zasedle Kraljevo. Dalje proti jugu so prekoračili nemški in avstrijski oddelki zapadno Moravo. Armada generala von Gallwitza se bliža soteski severno Kruševca. Glavno srbsko taborišče Niš se nahaja v bolgarskih rokah. Bolgari so tudi osvojili Soko Bajno in višine zapadno Lukova. Povsodi je bilo prijetih mnogo civilno oblečenih dezertarjev srbske armade.

Nemške čete so osvojile Kraljevo.

Dne 6. novembra.

V dolini zapadne Morave se vršijo boji južnovzhodno Čačka. Kraljevo je zavzeto. Vzhodno Kraljeva zasledujemo sovražnika. Dosegli smo Stubal. Prekoračili smo odsek Županjevac. V moravski dolini smo pritiskali za sovražnikom čez Obrec-Sikirico. Z naglim napadom so se polastile naše čete še ponoči Varvarina. Vjetih je bilo nad 3000 Srbov.

Pri Kriviviru je dosežen bojni stik med nemškimi in bolgarskimi glavnimi silami. Armada generala Bojadževa je vrgla sovražnika pri Lukovem in Sokobanji, vjela nad 500 mož in vplenila 6 topov. Po tridnevem boju je zavzela včeraj popoldne po žilavem odporu Srbov utrjeno glavno mesto Niš. Pri bojih v predpolju je prišlo 350 vjetnikov in 2 topa v bolgarske roke.

Boji s Črnogorci.

Dne 7. novembra.

Črnogorci so poskusili zopet zavzeti pozicije, ki smo jih jim zadnje dni iztrgali. Njihovi napadi so se izjalovili.

Avstro-ogrsk a kolona, ki prodira v dolini Moravice, napada v šine severno Ivanjice. Jugovzhodno od Čačka smo vrgli sovražnika preko Glogo-

vaškega vrha. Pri zavzetju Kraljeva so vplenil Nemci 130 srbskih topov. C. in kr. čete, ki se bore jugovzhodno od izliva Gruše, so vjele 500 Srbov.

Armada generala von Gallwitza je v boju doseгла severno od Kruševca dolino zapadne Morave.

Nemci pred Kruševcem.

Dne 7. novembra.

Avstro-ogrsk e čete so potisnile sovražnika z višine Gračina, 12 km severozapadno Ivanjice ter so prodrle v dolini zapadne Morave čez Slatino.

Na obeh straneh Kraljeva smo izsilili prehod preko reke. V Kraljevem, ki so ga zavzele brniborske čete po ljutem boju, smo vplenili 130 topov. Vzhodno od tega kraja so prodirale avstro-ogrsk e čete ter so vjele 481 mož.

Naše čete stoje tik pred Kruševcem.

Armada generala von Gallwitza je vjela večeraj čez 3000 Srbov, vplenila 1 nov angleški poljski top, mnogo natovorjenih municijskih voz, 2 aprovizacijska vlaka ter številni vojni material.

Naše čete so porazile Srbe severno Ivanjice. — Kövessova armada je prekoračila Moravo tudi pri Trsteniku. — Bolgari se bližajo Leskovcu.

Dne 8. novembra.

Na obeh straneh doline Moravice prodirajoče avstro-ogrsk e kolone so vrgle sovražnika iz njegovih pozicij na višinah severno Ivanjice.

Nemške čete armade generala von Kövessa se borijo na višinah južno Kraljeva: ob reki navzdol pri Trsteniku so si naše bojne sile izvojevale prehod čez visoko narastlo Moravo.

Kruševac in višine vzhodno od tam se nahajajo v rokah generala von Gallwitza.

Bolgarska armada osvaja v uspešnem prodiranju izhode v kotlino pri Leskovcu.

Črnogorsko uradno poročilo.

Dne 8. novembra.

Črnogorski generalni konzulat razglaš a sledečo uradno brzjavko iz Cetinja z dne 7. t. m.

PODLISTEK.

Oda smrti.

*Pač mnogi že sniva nevzdramno sèn večni
Pod rušo zeleno v tišini grobov,
Ki dnevi življenja so bili mu srečni —
Zdaj žije v kraljestvu nam tajnih domov.*

*Oj kruta si smrt! Vsaj pred tabo trepeče
Vse, mlado in staro, prosjak in veljak;
Po tebi nebròj nam solzá zaleskeče,
Ti žitja zli konec, pogina si znak.*

*Otroka, ki v cvetju detinske je dobe,
Zaziblješ navidezno v rajski tja vrt;
Mu vdihneš na lica kal smrtne grenkobe
In komaj poròjen je — v prah je že strt.*

*Pohlepna zločinka, vse tvoja je žrtev,
Kar vgrabiš zahrbtno, vse uničiš na mah.
Potrkaš na vrata — že človek je mrtev,
Ko cel, nedotaknjen je dveri zapah.*

*Tvoj sel je bolezen, so tuge in boli,
Kjer jekneš, je temelj blagosti razdjan.
Da ne bi sad greha rodil te nikoli,
Nesmrti bi živel še prvi zemljan.*

*Gorje pa, če vname se vojna krvava,
Tedaj šele brušen je meč tvoj strašan.
Ko groze, strahote ječi vsa narava,
Mrličev nešteti trop krije raván. —*

*Kaj mar pa gorje je, mar solze so tebi?
Vsaj v tvoji oblasti vse mrè in mini —
Ter zvesta, dosledna ti sama si sebi,
Zločest in osveta le v tebi živi! — —*

*Zato pa, ko zrem te v delalnici zlobe,
Poraja se često srd v duši mi, gnev;
Li konec kdaj groze bo, smrtne trohnobe,
Li sine stvarjenju kdaj večni odsev?*

*Da, stvarstvu bo vzkliko še novo življenje
In zrlí ne bomo več smrti v obraz;
Ko angela klic nas budil bo v vstajenje:
Čestit preporòd naš bo smrti poraz!*

*Tedaj, ko vse žitje na zemlji bo mrlo
Ter slednjemu dahneš poljub svoj zločest,
Tačas pa smrt! — tebe — Božanstvo bo strlo,
Sesula se v sebi v pepela boš pest! — —*

Ivan Pirc.

Vsakdanji gost.

Dalje.

„Za vruga!“ zavpije poročnik.
Divje je streljal s strojno puško. Zamolklo se je čul od spodaj grom razpokajoče se bombe.

„Nanj! Nanj! Nanj!“ vpíje poročnik razjarjen.
Vodnik je prikimal ter obrnil višinsko krmilo, zakaj sovražnik je bil že zopet sto metrov nad njima ter ju je obsipaval s točo krogelj. Divje se je vzpel kljun nemškega ptiča pod pritiskom krmila in sopihal je sovražniku nasproti.

V tem trenutku pa zapazi poročnik, da se je njegov vodnik stresel in sesedel. Rami sta se mrzlično dvigali, život pa se je tresel, kakor da bi ga spreletaval strašen mraz. Poročnik nad njim zavpije. Trudno je obrnil glavo . . . obraz mu je bil blede kot zid . . . grozotno medlo mu je plapolal ogenj oči.

„Človek . . . Za božjo voljo! . . . ali ste zadeti?“

Brezglasno so zatonile v strahu izrečene besede v ledenomrzlem, šumečem, višinskem zraku. Poročnik je videl, kako se je njegov vodnik vzdrževal le z največjo energijo. Bled, blede mu je bil obraz in okrog ustnic mu je igral čuden, top smehljaj. Napol mehaničen prijem za nižinsko krmilo, potem so počivali prsti zopet kot beli oklepi okoli vodilnega kolesa. S strašno hitrostjo je frčalo nemško letalo poševno k zemlji.

„Človek . . . človek . . . človek!“
Veter je trgal poročniku besede iz ust . . . tožeče so se izgubljale v neizmernem prostoru. Visoko gori pa je plavalo Francozovo letalo, belo blesteče, kakor da bi se topilo v solnčnem svitu.

Nemška križarka se je potopila.

Dne 8. novembra.

Dne 7. novembra popoldne je bila mala križarka „Undine“ pri neki patroljski vožnji južno švedske obali potopljena z dvema torpednima streloma nekega podmorskega čolna. Skoraj cela posadka se je rešila.

Položaj na severnem bojišču.

Dne 9. novembra.

Severno Jaslovječa ob dolnji Stripi in zapadno Čartorijska ob Stiru so bili ruski napadi odbiti.

Brezuspešni ruski naskoki. — Bitka pri Komarovu.

Dne 9. novembra.

Tudi včeraj so Rusi zapadno in južno od Rige, zapadno od Jakobštata in pred Dvinskom brez vsakega uspeha nadaljevali napade. V noči od 7. na 8. novembra so vdrli sovražni oddelki zapadno od Dvinska v ozek del naših prednjih pozicij. Čete armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga so jih vrgle v protinapadu zopet nazaj ter vjele enega častnika ter 372 mož.

V uspešni bitki severno od Komarova ob Stiru je vjela armadna skupina generala von Linsingena 366 Rusov.

Angleški podmorski čolni v Vzhodnem morju.

Dne 9. novembra.

Iz pričanja kapitana nemškega parnika „Germania“, ki je bil 11. oktobra razstreljen od nekega angleškega podmorskega čolna, izhaja, da „Germania“ ni bila zadeta od strela, marveč, da so jo razdejali z dinamitom, ki so ga položili, ko je parnik nasedel na kotljišče.

Boji pri Čartorijsku.

Dne 10. novembra.

Odkar so se ponesrečili zadnji ruski napadi na našo fronto ob Stripi, vlada v vzhodni Galiciji zopet mir. Nemške in avstro-ogrske čete so preprečile v silnem boju poskus ruskih čet predreti našo fronto zapadno Čartorijska.

Odbiti ruski napadi pred Rigo in Jakobštatom.

Dne 10. novembra.

Zapadno Rige je armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga ustavila ruski sunek na Kemern. Zapadno Jakobštata smo odbili močnejše napadajoče sovražne sile. Vjeli smo enega častnika in 117 mož. Pred Dvinskom so se omejili Rusi včeraj na živahnejše delovanje svoje artiljerije.

Dve sovražni vojni ladji potopljene.

Dne 10. novembra.

Dne 5. novembra je bila ob vходу v Finski zaliv od naših podmorskih čolnov potopljena vojna ladja nekega ruskega oddelka iskalcev min in 9. novembra severno od Dunkerqua neka francoska torpedovka.

Car in prestolonaslednik na fronti.

Dne 10. novembra.

Car Nikolaj in prestolonaslednik sta odpotovala 9. t. n. iz Carskega sela na fronto.

Dne 11. novembra.

Zapadno od Čartorijska smo zavrnilo ruski napad. Zapadno od Rafalovke so vrgle avstro-ogrske čete, spremljane od ognja nemških baterij sovražnika nazaj na Stir, pri čemer smo vjeli 7 častnikov in 200 mož ter vplenili 8 strojnih pušk.

Boji okrog Rige.

Dne 11. novembra.

Pri Komarovu (zapadno od Rige) je armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga odbila včeraj tri napade, ki jih je podpiral ogenj ruskih ladij, ponoči smo svoje črte po načrtu in nemoten od sovražnika potegnili nazaj iz gozdna-te pokrajine zapadno in jugozapadno od Sloka, ker jo je dež zadnjih dni pretvoril v močvirje. Pri Bersemindu (jugovzhodno od Rige) se sovražni napad v našem ognju ni izvršil. Pri kratkem protisunku smo vjeli nad 100 Rusov.

Romunija in ruske municijske ladje.

Pred par dnevi smo poročali, da je Romunija kot nevtralna država zasegla vse ruske v vojnem donavskem vodovju se nahajajoče ladje, ki so bile na potu v srbsko pristanišče v Prahovo, ker so srbski donavski breg med tem zasedle naše in nemške čete. Sedaj javljajo iz Bukarešte, da sta dve romunski vojni ladji pospremili te ruske ladje, med katerimi se nahaja tudi ena torpedovka iz Turul Severina po Donavi nizdol. Ruske ladje so plule pod romunsko zastavo. Ali nameravajo Romuni ladje prepeljati v kako drugo svoje pristanišče ali pa jih hočejo izročiti zopet Rusom, tega nam poročilo ne pove.

Sazonov.

Trdovratno se vzdržuje vest, da je Sazonov demisioniral, da pa njegova demisija še ni bila sprejeta in skušajo Sazonova pregovoriti, da naj ostane na svojem mestu dokler mu ne najdejo primerne naslednika. Bajse se hoče Sazonov odpočiti na svojem posestvu ter pozneje odpotovati v inozemstvo. Dvorni krogi mu očitajo, da ni poznal položaja na Balkanu in da je izpodkopal ruski prestiž.

Ruski vojni minister.

O ruskem vojnem ministru Suhomlinovu razširjajo iz Sofije, da je moral odstopiti, ker je bajse poneveril 400 milijonov rubljev. Bajse se je vršila preiskava pod generalom Petrovom in se je za 75 milijonov rubljev Suhomlinov še izgovoril, dočim trdi za ostalih 325 milijonov, da jih je izdal za vohunstvo. Iz Kodanja pa poročajo, da se proti Suhomlinovu ne bo dvignila obtožba, ker je preiskava dognala, da so vse dolžitve brez podlage.

Amerika in Rusija.

„Berlingske Tidende“ poroča iz Petrograda: Zveza za pospeševanje rusko-ameriških odnošajev je imela v četrtek svojo prvo sejo. Poslanec Miljukov je predaval ter rekel da je izvršila Amerika do sedaj za Rusijo za poldrugo milijardo rubljev vojnih dobav in da ima izvršiti dobave še za 4 1/2 milijarde. Posebna misija za preskrbo kuriva je imela pod predsedstvom trgovskega ministra sejo. Ministrov predlog, da naj se trgovina s premogom monopolizira, je bil sprejet. Ministrstvo je dalo na razpolago takoj 10 milijonov rubljev za odkup lastninskih pravic posestnikov premogovnikov.

Ruska дума.

„Novoje Vremja“ poroča, da bo дума zase dala le par dni. Vlada se hoče na ta način izogniti interpelacijam levice in njenim agitacijam proti kabinetu.

Operacije v Baltičkem morju.

Pariško časopisje preminja svoje stališče glede vojnih operacij zunaj Francije. Večina listov zahteva, naj prevzame Angleška glavno vodstvo. „Petit Journal“ očita Angležem, da so storili veliko napako, ker začetkom vojne niso preprečili zapretja Baltičkega morja, in zahteva zdaj, ko je zveza z Rusijo in Balkanom popolnoma pretrgana, naj Angleška s silo odpre Baltičsko morje, češ, da se mora sicer Rusija zadušiti.

Nemško-francosko-angleška vojna.

Boji pri Le Messnilu.

Dne 5. novembra.

Od Francozov še zasedeni majhni kos jarka, vzhodno od Le Messnila (primerjaj poročilo z dne 26. oktobra), smo danes ponoči očistili. Protinapade proti jarku, severno od Masigesu, ki smo ga v naskoku zavzeli smo krvavo odbili. Na vzhodnem robu jarka se vrši še boj z ročnimi granatami. Število vjetih se je zvišalo na 3 častnike in 90 mož; vplenili smo 8 strojnih pušk in 12 malih metalcov min.

Angleški vrhovni poveljnik feldmaršal French je trdil v uradni brzojavki: Iz seznamov izgub sedem nemških bataljonov, ki so se udeležili bojev pri Loosu, izhaja, da znašajo njih izgube kakih 80%. — Ta navedba je popolnoma izmišljena.

Boji v Vogezih. — Poročnik Imelmann in zrakoplovi.

Dne 8. novembra.

V Vogezih so se vršili severovzhodno od Cellesa po zasedenju neke jame s strani naših čet, ki jo je napravila sovražna mina, živahni bližinski boji z ročnimi granatami in minami. Ob Hilstenfirstu smo iztrgali sovražniku sprednji del nekega jarka.

Poročnik Imelmann je sestrelil včeraj zapadno od Donaja šesto sovražno letalo, angleški dvokrovnik tipa Bristol s tremi strojnimi puškami.

Dne 9. novembra.

Poročati ni o nobenih pomembnih dogodkih. Preprečili smo poskuse Francozov, iztrgati kos jarka pri Hilsenfirstu.

Minister Loyd-Georges.

„Manchester Guardian“ poroča, da namera angleški municijski minister Loyd-Georges odložiti ta svoj portfelj, ker je izdelovanje municije popolnoma zagotovljeno ter da hoče ostati v kabinetu kot minister brez portfelja, da bi se mogel izključno posvetiti navdušenju naroda za vojno.

Delo nemških podmorskih čolnov.

Angleški parnik „Buresk“ in japonski parnik „Jasikuni Kumi Maru“ sta bila potopljena. Posadki sta rešeni. Bajse je bil potopljen še en angleški parnik.

Francoski parnik „Yser“, ki je na potu v Bizerto rešil italijanski parnik „Elisa Francesco“, je bil torpediran. Moštvo in potniki so se rešili.

Agence Havas potrjuje, da je bil pri Melili potopljen francoski transportni parnik „Woodfield“, 42 mož je rešenih, en restilni čoln pogrešajo.

Vladna jahta „Yrene“ je bila potopljena; 13 mož posadke je rešenih, 22 jih pogrešajo.

Vpoklic sedemnajstletnih na Francoskem.

Zdravstvena komisija zbornice je sklenila postaviti se tudi napram Gallieniju proti vpoklicu letnikov 1917, ki ga je hotel Millerand vpoklicati že 15. novembra. Prej naj se v polni meri izvrši zakon proti onim, ki se odtegujejo službi. Najbolj zgodni termin za vpoklic sedemnajstletnih bi bil 15. marca 1916.

Lord Kitchener.

O bivanju lorda Kitchenerja v Parizu je bila izdana ta-le poluradna nota v časopisju: Angleškemu vojnemu ministru lordu Kitchenerju, ki odpotuje v Orijent, da si ogleda bojišče, je bilo na tem, da stopi zopet v stik z zastopniki francoske vlade in s francoskim vrhovnim poveljništvom. V svojih razgovorih z Briandom, Gallienijem in Joffrejem se je podučil o številnih zamotanih vprašanjih, ki so v zvezi z balkansko ekspedicijo. Popolno soglašanje obeh vlad se je zopet pokazalo. Vse, kar se bo storilo in vse, kar bi se moglo še skleniti, odgovarja identičnemu naziranju obeh vlad.

Angleške zračne križarke.

Le „Journal“ izve iz Londona, da so pričeli tam graditi štiri Zeppeline in velikanske dvokrovnike. Ti bodo imeli hitrost do 250 km na uro ter se bodo lahko dvignili v 6 minutah do 2700 metrov visoko.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Prodiranje Angležev proti Bagdadu.

Dočim se Turčija na raznih bojiščih ne samo drži, marveč celo zmaga, kakor n. pr. ob Dardanelah, se razvija na dolnjem toku Evfrata in Tigrisa vojaški položaj, ki bo zahteval v kratkem, da se pošljejo tja večje čete, Angleži hočejo tu žeti lavorike ter so poslali tja precej številne čete. Turki se bore skupaj s plemeni, ta pa so nezanesljiva in so se dala podkupiti z angleškim denarjem. To je oslabilo turške čete. Tudi so se držali Angleži na cesti iz Basre preko Amare ob Tigrisu navzgor, tam so jih uspešno podpirale njih topničarke. Tudi v Evfratu imajo topničarke in kanal med Kairehom in Kut el Maro se lahko obvladali. Tako je prišlo, da je dospel sovražnik v bližino mesta Bagdad. V tem trenutku se še ne da presoditi, ali se bo Angležem res posrečilo, Bagdad zasesti, ali pa bo prišla turška pomoč, ki je že na potu, še pravočasno.

Turško uradno poročilo.

Dne 5. novembra.

Fronta ob Dardanelah. Pri Anaforti se je vršilo navadno streljanje. Naše patrolje so z bombami motile sovražne čete, ki so delale utrube. Dne 3. novembra je prisilila naša artiljerija neko sovražno vojno ladjo pred Kemiklik-Limanom, da se je odstranila pri čemer je zadela trikrat neko oklopno križarko in enkrat neko transportno ladjo. Na transportni ladji je izbruhnil požar ter so jo odpeljali proti zapadu. Ko je začela naša artiljerija streljati na neko vežbajočo stotnijo, je sovražnik razobesil znak Rdečega križa, da bi preprečil streljanje. Dne 4. novembra sta kaki 2 uri obstreljevali neki sovražni monitor in sovražna torpedovka odprti kraj Eros ter razdejali nekaj trgovin.

Dne 6. novembra.

Dardanelska fronta: Vršilo se je le streljanje. Pri Ari Burnuju sta bombardirali dve križarki in en monitor in pri Sedilbahru ena križarka v presledkih naše pozicije. Naša artiljerija je razdejala neko skladišče municije pri Kidšik Kemikliku in neko strojno puško ter neko artiljerijsko pozicijo sovražnika pri Ari Burnuju. — Kavkaška fronta: V odseku pri Narmanu in v okolici Mila je naša protipatrolja pregnala močne sovražne patrolje.

Dne 7. novembra.

Dardanelska fronta. Naša artiljerija je obstreljevala neko sovražno torpedovko in sovražni transportni parnik, ki je bil pri Kemikli-Limanu nasedel ter ga večkrat zadela. Transportni parnik je odplul zavit v dim. Dne 6. novembra smo poškodovali s svojim ognjem neko sovražno letalo, ki je padlo v okolici Kučuk-Kemikli v morje, kjer je naša artiljerija letalo še bolj poškodovala. Razbiti aparat je sovražnik v bližini bolniških šotorov spravil na obal. V tem odseku so se udeležile boja tri sovražne oklopne križarke in ena torpedovka, kakor navadno brez uspeha. Ari Burnu: Streljanje topov in na levem krilu izredno

volitve najkasneje 45 dni po razpustu zbornice, novi parlament bi se moral sestati v zmislu ustave najpozneje do 15. februarja 1916. Poročila italijanskih listov kažejo, da zastopajo Venizelosi pristaši stališče, da mora kralj, ako razpusti zbornico in razpiše nove volitve, zaeno tudi odrediti demobilizacijo grške armade, ker zahteva ustava za vsakega grškega državljanu svobodno izvrševanje volilne pravice.

V svojem zadnjem govoru je Venizelos nastopil kot odkrit nasprotnik svojega kralja, ki da je v političnih stvareh neizkušen. Konstruiral je ostro nasprotstvo med osebno politiko kralja in konstitucionalnimi dolžnostmi vladarja.

Prvi ministrski svet novega grškega kabineta.

Dne 8. t. m. se je vršila prva seja novega kabineta. Pričakuje se, da v politiki grške vlade ne bo nastala nikaka izprememba.

Francoski denar za Grško.

Dne 9. novembra.

Francoska vlada je dovolila Grški novo posojilo 40 milijonov frankov. iz Francije dobi Grška nadalje 20.000 ton moke.

Obsedno stanje na Grškem.

Grška vlada je poostrila obsedno stanje ter uvedla vojaško cenzuro.

Koncentracije grških čet v Solunu.

V solunskem okraju je koncentriranih dosejaj do 300.000 grških vojakov. Prebivalstvo postaja od dne do dne bolj sovražno proti Francozom in Angležem. Bolgarski in turški poslanik sta pri grški vladi znova protestirala proti navzočnosti ententnih čet v grški Makedoniji. Skudulis je obljubil, da bo grška vlada vse storila, da ohrani popolno nevtralnost.

Grška in Bolgarija.

Novi grški ministrski predsednik Skudulis je izjavil bolgarskemu poslaniku v Atenah, da si iskreno želi kar najbolj prijateljske odnose z Bolgarijo. Grška da ne bo nikdar napadla Bolgarije.

„Idea Nazionale“ je iz diplomatskega vira izvedela, da grško-bolgarski dogovor faktično obstaja. Bolgarija je obljubila Grški svojo vojaško pomoč za njeno politiko v Albaniji. Ententne čete naj smatra Grška za nepovabljenе goste, katerih zaenkrat ni mogoče odpraviti.

Novi vpoklici na Grškem.

Grški generalni štab je sklenil ojačiti grško armado s tem, da se pritegnejo tudi oni državljani, ki do sedaj še niso služili vojake. Na ta način se bo zvišala grška vojska na pol milijona mož.

Izjava nove grške vlade.

Ministrski predsednik Skudulis se je napram korespondentu londonskih „Times“ izjavil, da bo zavzemal napram državam četverozeve stališče zelo dobrohotne nevtralnosti.

Lord Kitchener vrhovni poveljnik na Balkanu.

Poročevalec „Secola“ poroča: Kitchener hoče položaj v orijentu sam presoditi ter sistematično organizirati operacije angleških čet na Balkanu, Galipoliju in Egiptu. Kljub dementijem nikakor ni izključeno, da bo Kitchener osebno prevzel vrhovno poveljništvo ter odstopil kot vojni minister.

Romunski tranzit čez Rusijo.

Posebna romunska komisija je odpotovala v Petrograd, da študira vprašanje tranzita romunskega blaga čez Anglijo, Skandinavsko in Rusijo. Proga Solun-Niš-Prahovo in tudi zveza čez Bolgarijo je sedaj prekinjena in tako mora Romunija skrbeti za nove uvozne poti.

Ruske priprave ob romunski meji.

Iz Galaca in Jassyjev poročajo, da koncentrirajo Rusi ob rumunski meji pri Ismailu velike množine pehote in kavalerije. Dva aimadna zborra taborita pri Renih ob Donavi. Iz Kišineva je odšlo 27. oktobra 15 vlakov z artiljerijsko municijo v Reni. Ruska vlada je najela v Črnem morju se nahajajoče italijanske parnike „Serbia“, „Levanto“, „Tevere“ in „Athena“.

Vojna z Italijo.

Brezuspešni italijanski napadi na soški fronti.

Dne 5. novembra.

Včerašnji dan je potekal na Goriškem mirneje. Popoldne so stali nekateri odseki mostišča pri Gorici in severni del Doberdobske visoke planote pod silnim artiljerijskim ognjem. Poedini italijanski sunki so se razbili v našem ognju. Ponoči smo odbili 6 sovražnih napadov na Zagoro. Neki italijanski zrakoplov je zopet metal bombe na Miramar.

Tudi drugi in tretji dan novembra sta bila na Goriškem dneva vročega nepretrganega bojevanja, ki sta končala za naše čete tako, da so obdržale v svoji posesti že nešteto krat napadene in razstreljene, vedno pa zopet popravljene in vzdržane svoje obrambne črte, za sovražnika pa sta končala oba dneva z novimi velikanskimi izgubami.

Italijanski napad pri Sv. Martinu odbit.

Dne 6. novembra.

Skoro popoln mir je vladal tudi včeraj na južnozapadni fronti. K temu so tudi najbrže pripomogle neugodne vremenske razmere, znane iz uradnih poročil italijanskega armadnega vrhovnega vodstva. Posamezni napadi so bili zavrženi. V odseku pri Sv. Martinu se vršijo še bližinski boji.

Dne 7. novembra.

Položaj je neizpremenjen. Vsi sovražni poskusi predreti naše pozicije v odseku pri Sv. Martinu, so se izjalovili.

Koliko ozemlja so pridobili Italijani?

Na dolgi črti od Gardskega jezera do južno Tržiča so bile najsrednejše črte naših zaveznikov samo na dveh mestih malo zapognjene. Dohod v dolino Ledro in najsrednejše pozicije na Col di Lana, so prišle Italijanom v roke. Ta neznan uspeh so plačali z velikanskimi izgubami. V prvih dneh meseca novembra se je štelo italijanskih izgub 150.000 mož, ki so se pa potem že znatno povišale.

Ljuti boji za Col di Lana. — Italijani so pričeli obstreljevati južne utrdbe Rive.

Dne 8. novembra.

Na jugozapadni fronti je trajal mir v splošnem tudi včeraj. V severnem odseku Doberdobske planote so morale naše čete odbiti zopet posamezne italijanske sunke.

Na Col di Lana so se vršili ljuti boji. Popoldan so se polastili vrha tega hriba Italijani, zvečer so ga naše čete s protinapadom zopet osvojile. Sovražna artilerija je pričela obstreljevati južno fronto Rive.

Odbiti sovražni napadi na Zagoro, Col di Lana in Sief.

Dne 9. novembra.

Položaj je neizpremenjen. Več sovražnih napadov ob soški fronti na Zagoro, v Dolomitih, na Col di Lana in na sedlo Sief je bilo odbitih.

Odbiti italijanski napadi pri Podgori, Zagori in Plaveh.

Dne 10. novembra.

Delovanje italijanske artiljerije je bilo včeraj v splošnem zopet živahnije. Sovražni napadi na južni del pozicije pri Podgori, na Zagoro, pri Plaveh in na Col di Lana so bili odbiti.

Letalske bombe, ki so jih vrgli na Nabrežino, so ubile več civilnih oseb, med njimi neko ženo in tri otroke.

Težki porazi Italijanov v Libiji.

Dne 10. novembra.

Listi poročajo iz zanesljivih virov: Arabski rodovi v Libiji so si zopet osvojili Fezzan in kraje Dšefra, Hun in Raddan v ozemlju Sirta in kraje Zaletain, Urfele, Mirasa, Trugha in Taruna. Italijani so imeli velike izgube na moštvu in materijalu in so pustili veliko število vjetnikov, topov in municije v rokah muslimanskih vojakov. Ti so odvzeli sovražniku v Fezzanu tet topov in strojnih pušk, v ozemlju Sirta 12 topov in tri strojne puške, v Miraji 3 tolove. Iz Tripolisa v Tarhuno poslana ojačenja so doživela velik poraz in so morala bežati v Tripolis, zapustivši za seboj polno mrtvih in vjetih oficirjev in mož.

Italijanski napadi so se zlomili ob neoblomnem zidu naših junaških braniteljev.

Dne 11. novembra.

Italijani so se začeli zopet truditi, da zavzamejo Gorico. V odmoru po tretji bitki ob Soči so uvrstili nadomestno moštvo ter zbrali na Goriškem nadaljne čete. Včeraj so pričeli po večurni silni artiljerijski pripravi na celi fronti od Plavi do Monte dei sei Busi (Griže brdo) z močnimi četami s splošnim napadom. Zopet so odbili hrabri branilci vse naskoke deloma z ognjem, deloma v boju na pest z najtežjimi izgubami za sovražnika, čegar veselje za napadanje je ta dan v večurem neurju popolnoma popustilo.

Vojaški položaj Italije.

Vojaški položaj Italije je se vsled poloma tretje velike ofenzive na naših frontah neizmerno poslabšal. Število mrtvih in ranjenih je velikansko, armada ob Soči napena svoje zadnje sile, zaman so navalili na koroško in tirolsko gorovje, k vsemu

temu pa še poročilo iz Libije, kjer so domači rodovi pognali Italijane do brega, pa ne le to, ampak vzeli so jim celo že nekaj obrežnih krajev, kar vojaški položaj izredno otežkočuje.

Italijanska letala nad Miramarjem.

V torek 2. novembra je letalo zopet več italijanskih aparatov, ki so prišli z letališča pri San Giovanni di Manzano, in so metali bombe. Bombe so eksplodirale pri Rojanu, niso pa povzročile nikake škode, tudi na Kontovelj so padale bombe, namenjene na železniško progo, ali so ostale tudi brez učinka. Pretekli teden so obmetavali Miramar, ali mogel sem se prepričati, da lepi, beli grad ob morju ni nič trpel. — Vojaške škode to obmetavanje Trstu ni prizadajalo.

38 italijanskih generalov odslovljenih.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Kopenhagna: Zalostni konec italijanske tretje ofenzive je razviden zlasti iz rednega odslovljenja generalov. Število generalov, ki so odstavljeni na dispozicijo od začetka vojne znaša že 38.

Novi vpoklici v Italiji.

Rezervisti prve in druge kategorije letnikov 1883. in 1884., saperji ženijskega zbora letnika 1883. in telegrafisti so vpoklicani na dan 14. novembra.

Opustošeni kraji.

Razen Doberdoba je vsled obstreljevanja trpela navejč Sveta Lucija. Cerkev je v notranjosti popolnoma opustošena, vse je razmetano in razbito, oltarji, spovednice, prižnica, orglje, vse je uničeno. Vas je skoro vsa razstreljena. Granate so porušile 50 hiš. V Tolmin se dospe po stranskih potih, hiše bolj v središču, so nepoškodovane, ob periferiji pa precej. Vas Prapetno je zgorela.

Odbiti ruski napadi.

Dne 6. novembra.

Rusi so ponovno poskušali predreti pri Dvinsku z enakim neuspehom kakor prejšnji dan.

Severnovzhodno Budke je armadna skupina generala von Linsingena vzela daljne ruske pozicije. Pri Sjemikovcah je nastal mir. Sovražnik je vržen nazaj v svoje stare postojanke na vzhodnem bregu Stripe. V sedaj zaključnih bojih so izgubili Rusi vjetnikov 50 oficirjev in okoli 6000 mož.

Dne 6. novembra.

Sovražnik je podvzel včeraj južnovzhodno Višniovčika na našo fronto ob Stripi dva močna napada. Njegove napadalne kolone so se zlomile pod našim ognjem z velikimi izgubami. Rusi so se umaknili končno tukaj, kakor tudi vzhodno Burkanova in Bjenjave nazaj v svoje glavne pozicije. Število vjetnikov v bojih za Sjemikovce znaša 50 oficirjev in 6000 mož. Na spodnjem Stiru dobivajo naši napadi prostora korakoma.

Odbiti ruski napadi pri Višnjovčiku.

Dne 7. novembra.

Jugovzhodno od Višnjovčika ob Stripi in severnozpadno od Dubna so odbile naše čete močne ruske napade. Pri Višnjovčiku je bil to sedmi poskušeni napad, ki so ga izvršili Rusi zadnje 4 dni proti temu delu fronte.

Odbiti ruski napadi pred Rigo in Dvinskom.

Dne 7. novembra.

Jugozapadno in južno Rige je armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga odbila večkratne ruske delne napade. Pred Dvinskom so se ponesrečili sovražni napadi pri Ilukstu in med Sventenskim ter Ilzenskim jezerom. V noči od 5. na 6. novembra so bili Rusi severozahodno Sventenskega jezera v nočnem napadu vdrti v našo pozicijo. Bili so včeraj zopet ven vrženi.

Severozapadno Čartorijska je armadna skupina generala von Linsingena vzela pri nekem odbitem sovražnem napadu 80 mož ter ubrabila 1 strojno puško.

Položaj na ruski fronti.

Dne 8. novembra.

Pri Sapanovu ob Ikvi, ob potoku Korminu in zadadno Čartorijska smo odbili ruske napade.

Boji pri Rigi in pred Dvinskom.

Dne 8. novembra.

Južno in jugovzhodno Rige, nadalje zapadno Jakobštata na obeh straneh železnice Mitava-Jakobštata in prnd Dvinskom so Rusi po močni pripravi z artiljerijo napadli z močnimi četami. Njih napade je armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga deloma s težkimi izgubami za nje odbila.

Ruski napadi severozapadno od Čartorijska so bili brezuspešni. Armadna skupina generala von Linsingena je vjela tri častnike in 271 mož.

kazen pa se je v smislu § 416: 5 V. k. p. r. izpremenila na ustrelitev in se je izvršila dne 2. novembra t. l. — Z isto sodbo je bil obsojen trgovec Alojzij Rasberger na 15letno težko poostreno ječo zaradi hudodelstva proti vojni moči države v smislu § 327. (V. k. z.)

S tiralnico so zasledovali 19 let starega dninarja Mihaela Štefeta iz Naklega radi tatvine iz leta 1913. Prijeli so ga končno v Cegelnici in izročili okrajnemu sodišču v Kranju.

Prostovoljske pravice. Z ozirom na novo pregledovanje v letih 1892., 1893., 1894., 1895. in 1896. rojenih moških, opozarjamo, da so izdane posebne določbe glede pridobitve enoletnega prostovoljnega službovanja za tiste, ki bodo potrjeni. Izvedo se pri pristojni vojaški oblasti.

Mrtvega so našli leta 1874. rojenega Petra Podgorška na podu pri posestniku Ivanu Dolinšku v St. Lenartu pri Cerkljah. Imel je rano na glavi. Gotovo je ponoči v temi padel in obležal mrtev.

Zvišanje davka na špirit. Odkar traja vojna je vlada že drugič zvišala davek na špirit. Lani v juliju je zvišala davek za 20 K, sedaj pa še za 40 K pri hl. Zdaj znaša davek za kontingentirani špirit 200 K, za ekskontingent pa 220 K. Izdelovalce špirta to ne bo hudo zadelo, pač pa bodo morali ta davek plačati žganjepivci. Poslanska zbornica je že l. 1912. zahtevala, naj se odpravi razlika v obdavčenju med kontingentnim in ekskontingentnim špiritom, a se tudi sedaj ni vpoštevalo. S tem, da je za kontingentni špirit določen nižji davek so dobili fabrikantje pravzaprav 20 K darila. Sicer se ustanovi posebna centrala, ki bo razpolagala v vsem špiritom, kar se ga producira doma in če bi ta centrala odpravila razliko v davku, torej ceno kontingentnega špirta znižala za 20 K, bi dosegli vsi izdelovalci špirta enake pravice. Tega pa najbrž ne bomo doživeli, kajti centrala bo v tisti hiši, kjer ima svoj sedež tudi kartel izdelovalcev špirta in njega predsednika. S tem je vse povedano. Zvišanje davka na špirit nima namena, dobiti državi novih dohodkov, ampak pomagati deželnim financam.

Iz šale resnica. Pred kratkim so sedeli zvečer štirje fantje v neki krčmi v Trzinu, ter se prijateljsko med seboj zabavali. Eden teh fantov reče drugemu, naj plača liter vina. Na njegov izgovor da nima denarja, sta ga dva prijela in eden teh dveh mu je izvlekel denarnico iz žepa, v kateri je bilo 26 K. Fant je pa vzel 6 K, češ, da je to za odškodnino za obrabljenje njegovega kolesa. Ta samovoljna prilastitev je lastnika denarja tako razburila, da je svoja nasprotnika z nožem z veliko močjo sunil v levo ramo, in mu prerezal debelo suknjo in dve srajci.

Velike goljufije so se zgodile pri družbi „Schaffhausischer Bankverein“, ki ima svoj sedež v Kölnu. Vodilni uradniki so kar na debelo ponarejali vpise v knjigah in pokradli velike svote. Eden članov te tatinske družbe pa se je le skesal in je vso stvar razkril.

Ponarejene krone so se pojavile v Celju. Falzifikati so precej spretno napravljeni, imajo letno številko 1897 ter so na robu brez napisa. Pri obtipanju je čutili kakor da bi bili mastni, tudi barva je temnejša kakor pri pravih kronah.

Petnajst milijonov mrtvih in ranjenih je padlo dosedaj na evropskih bojiščih. Tako je izračunal angleški lord Loreburn.

Niš, srbsko glavno mesto za časa svetovne vojne, kjer se je nahajala srbska vlada, parlament, kjer je bil centrum vsega srbskega političnega in sploh narodnega življenja od izbruha svetovne vojne sem, se nahaja v rokah bolgarske armade. V normalnih časih je štel Niš do 30.000 prebivalcev, med vojno se je to število potrojilo. Mesto leži na važnem železniškem križišču ob reki Nišavi. Mimo Niša poteka glavna orijentska železnica, ki veže centralno in zapadno Evropo preko Belgrada in Sofije s Carigradom, tu se odloči važna makedonska prega na Solun in za srbsko trgovino zelo važna železnica v dolino Timoka čez Knjaževac in Zaječar na Prahovo ob Donavi. Mesto se je v zadnjih desetletjih krasno razvijalo ter ima Niš tipično srbski značaj — mesto je široko razprostrto med vrtovi in drevjem, hiše so po večini enonadstropne, takozvane enorodbinske stavbe in le javna poslopja so večja in odličnejša. Ob prijazno žuboreči Nišavi se nahaja v malem parku kraljevski gradič, nad mestom pa bdi stara citadela. Niš je že od srednjega veka sem trdnjava. V novjšem času so jo Srbi znatno modernizirali in gotovo je bila to najmočnejša pozicija srbske armade. Nedvomno je bil Niš utrjen tako, da bi bil vzdržal daljše obleganje, toda strategična umetnost zavezniških vojskovodij mu je pripravila enako usodo, kakršna je zadela Varšavo in druge ruske trdnjave, ki so se morale vdati, ne da bi si pridobile slavo našega Przemysla. Niš je prastaran aselbina, pod Ptolomejem so ga nazivali Grki Naisson, pozneje se je imenoval Naissus in Nissa, od tod ime Niš. V Nišu se je rodil cesar Konstantin Veliki, ki je mesto polepšal in razširil, Atilove hunske čete so ga strle v prah, cesar Justinian ga je zopet sezidal. V 7. stoletju so se ga polastili Slovani, zagospodovali so v njem Bolgari, pa zopet Grki; l. 1189. ga je osvojil srbski veliki župan Stepan Nemanja, ki je istega leta pozdravil v zidovih Niša nemškega cesarja Friderika Barbarosa na čelu nemške križarske vojske ki je hitela v Palestino. Do bitke na Kosovem leta 1389., je ostal Niš

v srbskih rokah, tega leta je zavihrala nad njim turška zastava, ki je izginila šele leta 1877. Severo-zapadno Niša leži holm Vinik, kjer je izvojeval dne 23. septembra 1669. mejni grof Ludvik Badenski s svojo 17.000 mož broječo armado slavno zmago nad 40.000 Turki. V srbsko-turški vojni, leta 1876., je bil Niš glavno turško oporišče proti Srbom, ki so ga zavzeli dne 28. decembra 1877. V berlinskem dogovoru je postal Niš definitivno srbska last.

Premije za pogozdovanje goličav. Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je podelilo za leto 1915 za uspešno pogozditev goličav kmečkega posestva razpisane premije sledečim prosilcem po 40 K: Filipu Pogačnik na Dobravi pri Kropi, Jakobu Kralj na Črnivcu pri Mošnjah, Lovrencu Benetu. Podkorenom pri Kranjski gori in Francu Hočevar v Trebnji gorici pri Krki.

Listnica uredništva.

Gosp. V. Š., Mostar. Prav lepa hvala za poslani podlistek. Dospel šele danes, priobčimo ga prihodnjic.



Tužnim srcem naznanjamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša predobra mati in tašča, gospa

Marija Lončar,

posestnica in hotelirka,

dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne, po kratki mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tržiško pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v četrtek, dne 11. t. m. v župni cerkvi v Trzinu.

Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V TRZICU, dne 8. novembra 1915.

Ivan Lončar, Rihard Lončar,
sinova.

Mici Marinček roj. Lončar, Lori Lončar,
Tilka Dolenc roj. Lončar, hčere.

Ciril Dolenc, Matija Marinček,
zeta.

58

Pomožna bol. blagajna v Kranju
razpisuje

mesto pisarniškega

tajnika ali tajnice.

Prednost imajo tisti, ki so že opravljali enako mesto.

Lastnoročno pisane prošnje je vložiti najkasneje do 15. t. m. na načelstvo pomožne bolniške blagajne v Kranju.

R. Jeglič,
načelnik.

57

Fotografsko naznanilo!

Slavnemu občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem prevzel fotografski atelje umrlega gosp. Jagodica, ter bodem fotografiral za časa vojne samo ob nedeljah.

Že skozi 20 letno prakso mi bode mogoče velecenjenim naročnikom s prvovrstnim delom postreči.

Za obilna naročila se vsem najtopleje priporočam in beležim

z odličnim spoštovanjem

56

Štefan Rovšek,
fotograf v Kranju.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-46

! Za zimo!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

svojo bogato zalogo

sukna, zimskih modnih blagov, barhentov za ženske bluže in obleke, pike, belih in višnjevih barhentov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pi-sanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletl najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske moške in ženske srajce, jopice in hlače.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.